

TABIAT GÜNLÜĞÜ: SUYUN İÇİNDE BİR SÖZCÜKTÜM

İsmail Karakurt

■ Tabiat, kimileyin sessizce kimileyin sesiyle bana eşlik ediyor. Su ya da hava, toprak ya da gökyüzü... Toprağa bastım, havayı soludum ve ateşi yaktım. Bu yaz suyun akışını ve su kuşunu seyrettim. Zihnimin gözü suya, suyun sesine ve su imgesine odaklandı. Tanrı, sanki iplik yapraklı su teresinden, yumuşak yosun kümelerinden veya suya taç örmüş düğünçiçeğinden fısıldıyor.

Su, su sesi ve yeşillik... Öylece geçip gitmedim yeryüzünden. Kısılmayan kuş seslerini dinledim. Durdum ve iyice baktım suya ve yeşil olan her şeye. Suya bakışında ne Narkissos miti ne de medyum tavrı vardı. Onu izlerken hayatın su gibi akıp giden bir şey olmadığını -belki öyledir ama şu an öyle olmadığını- aslında yıkıla yapıla inşa edilen bir şey olduğunu anladım.

Su da konuşur eğer biz dinlemesini bilirsek. Kıyıda, büyük bir kayanın yamacında suyun çağırıcısı rolünü yüklenmiş bir cıvıldağ kuş. Su kuşu... Suyu konuşuyor. Dalgınlığına ve hızına... Suda başını kayalara vurmayan bir akış... Kuşun pençelerinin altında yosunlar ve ölü yapraklar... Bütün cıvıldaklığına rağmen bir gariplik duygusu bırakıyor suyun sesine. Bir de yavrusu da var. Ana olanı dikkatlice orada duruyor, suyun onu alkışlıyormuş gibi sürekli yukarı aşağı zıpladığı yerde. Arada bir suya düşüyor ama sanki su bile onunla güneşlenmek için dışarı çıkıyor. Yavruya anlık ama mütemadiyen bakış atıyor. Görülebilir bir bakış o. Yavrucuk daha birkaç dakika önce uçmayı öğrenir öğrenmez yosunlu kayaya küçük pençelerini atıp zıp zıp zıplıyor. Zıplayış tarzını anne kuştan gördü. Böylesine zıplayışın nedeni suyu dinlemek, suyun akışına uyum sağlamak ya da kolay avlanmaktan kaçınmak olabilir. Belki de yaptıkları suyun altındaki avı görmek için bir denemeler manevrasındır?

İnsan bir su damlası... Suyun içindeki bir sözcüktüm. Zaman içinde kendimi suya, ağaca, toprağa özlem duyarken buldum. Başkası ola-

madım, olamazdım. Suyun seslendirdikleri, farklı bir müziğe dönüşüp titriyor zihnimde. Su konuşur. O konuşan bir varlıktır; kendi diliyle seslenir, anlatır, fısıldar. “Paul Eluard” diyorum bir fısıltı hâlinde sen değil miydin nehrin akışını gördüğünde “*Bir keman gibi tutuyorum.*” diyen? Vay canına, kuğuların incecik boynu gibi suyun lirizmini bir keman gibi tutmak, bomba bir tecrübe! Şairler böyle, sesi bir keman gibi tutmuyorlarsa “*sesine konan kuşları*” duyuyorlardır. Çünkü su sesi insanlık müziğidir. Her okuduğumda, her seferinde daha ilerisinde şairin hayranlığıyla karşılaşmamak mümkün değildi çünkü odur “*suyun yaradılışına hayranım*” diyen.

Ben bütün mevsimlerde hayranım suyun yaradılışına, akışına, dalgınlığına... Sessizliğin kendisi de bir anlam taşıdığı karlı bir günde ceylanların sudan geçişlerini ve yilkıların buzlar arasından su içişlerini izlemeyi o kadar çok isterdim ki! “Bir içim su” dedikleri cinsten kızları görmüş gibi olurdum. Bütün saflığı ve masumiyetiyle güzelliği sonsuza dek sürmeyecek bir çağrışımın, bir imgenin içinde kızlara niye “bir içim su” denildiğini belki daha iyi anlardım. Thales, her şeyin kaynağı sudur, dememiş sadece; tabiatı tabiatın içinden kavrayarak yaşamın da sudan çıktığını görmüş. Ama su yaratıcı değil suyun da bir yaratıcısı vardır. Su, hava, toprak ve ateşin varlığının yeryüzünde ortaya çıkmasıyla devamlılığı durup dururken değil. Elbette su sadece su değil hayatın, varlığın ve sürekli oluşun sesidir. Hayat, su ile başlar ve su ile geçer. Susuz bir hayat düşünemiyorum. Bütün varlığın canlılığı gibi insanın gövdesi de tuzlu su havuzunda çevrilip duruyor. Hayat onunladır. İnsan hayatı da az su ile başlar, onda serpilip büyür, onunla devam eder, sudan yoksun kaldığında ölür. İnsaninki öldüğünde bile anne karnındaki bebeğin içinde yüzdüğü berrak ve hafif sarımsı amniyon sıvısı gibi su etrafında biçimlenen bir hayattır.

Doğduğum yerde, adıyla, iki su kaynağı, çocukluğumu tomurcuklandırdı: Kana Çayı ve İncesu Deresi. İkisi de bir peri gibi kayıp giderdi kendi yatağında. Ama her zaman toprakta kaybolmazlardı. Bazen de ayağınızın altındaki toprağı bile alıp götürürlerdi. Belleğimi yokluyorum, çocukluğumdan kalan bir anıdır bu. İncesu hiç de ince değildi. Şiddetli bir yağmurun ardından sel sularının azgın ağzından kurtarılmasaydım dört beş yıllık ömrümle hayatı noktalamış olacaktım. Her taşkın suda o anı bir kez daha yaşarım. Tarlakuşuna baktım. Yutkunması zor olsa da elimdeki şişeden birkaç yudum su içtim.

Kana kana su içmenin karşısında susuzluğu düşünmeden edemem. Hele su-sayana su vermek, özellikle yazın kavurucu sıcaklığında, sadakanın en güzellerinden biri kabul edildiyse de su belleği beni Hz. Hüseyin bahsinden yaralar. Ruhun anlık bu hâlden gözyaşı ve ciğer kanıyla arınmadan ne kimseye su vermek ne de kana kana su içmek isterim. Hangi şairindi, “*Su içmek niyazıyla öptüm dudaklarını*” dizesini fısıldasam da tam burada “Su Kasidesi”nin içinden asla çıkamam. Ama yine de hep merak ederim: Fuzuli, nasıl bir çocukluk inancıyla ve peygamber özlemiyle yaşamış ki parçalanmış bir yürekten sesleniyor bugüne de?

Bir suya saka olsaydım, susuzlara hangi kayaların yarığından taşırdım suyu? Acaba ben de bilebilir miydim “*Su, hak didarın görmüştür.*” diyen Dedem Korkut’un bildiğini? Bilemem ama olsun. Yine de emsalsiz bir neşe birdenbire parladı yüzümde. Annemin su yüzü geldi hatırıma. Yüzünde hep bakir dere-lerin su sesinden genç bir kız masumiyetiyle. Bir annedir su. Her anne bir su-çiçeği... “Suçiçeği” imgesi nilüferi ve sayrılığı beraberinde getirir. Yeşil nilüfer yapraklarını, sineklerin öfkeli dönüşlerini ve yusufçukların boşlukta uçuşla-rını seyrederken de insanın hayatında su gibi akan ne çok şey var, demeden de duramıyorum. Kurbağaların “vrak”ları eşliğinde suyu yüzüme tutuyorum, suyu bir ayna gibi, yüzüne iyi bak diyorum kendi kendime. Bir şiir fısıldıyo-rum suya. O da bu fısıltıyı tüm ağaçlara şarkı olarak iletiyor. İlk yazın ağaçlara yaptığı gibi bir şey bu.

Uygarlık, kuraklık ve göçler de suya bağlıdır. Sadece canlılar değil tekneler, va-purlar, gemiler, şilepler de suda yaşar. Sudan gelip suya gidenler, suda ölmek için kendini suya sunarlarsa tam bir trajedi...

Suyun söylencesi, büyüü ve dili küçük bir kurbağa mı ki ölsün bitsin? Suyu yazılan, öyle kalmaz. Su konuşur, su yazdığını unutmaz.